

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **V. S.**, zastoupené JUDr. Jiřím Svozilem, advokátem se sídlem Třída Tomáše Bati 180, Zlín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 3. 2007, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 22 Cad 52/2007, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2007, č. j. 22 Cad 52/2007 - 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna ustanoveného advokáta JUDr. Jiřího Svozila **se určuje** částkou 800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 30. 3. 2007, č. X, zamítla žádost žalobkyně o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 3. 2007 není žalobkyně plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 50%. Žalovaná dodala, že podle § 39 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního

stavu poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66%. Z toho důvodu zamítla žádost o plný invalidní důchod, přičemž uvedla, že žalobkyni nadále náleží částečný invalidní důchod.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 26. 7. 2007, čj. 22 Cad 52/2007-25, žalobu žalobkyně zamítl. V odůvodnění uvedl, že pro účely přezkumného soudního řízení nechal posoudit zdravotní stav žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně (dále jen „Posudková komise“). Posudková komise dne 11. 7. 2007 zjistila, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je organický psychosyndrom – ankiózně depresivní syndrom – a mírná parciální deteriorace kognitivních funkcí u osoby s hraničním intelektem. Jedná se o organickou duševní poruchu, nejvýše středního stupně, nikoliv však o těžkou poruchu. Míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti hodnotila Posudková komise 40 % podle kapitoly V, položka 1 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Horní hranice byla zvolena s ohledem na ostatní onemocnění a předchozí vykonávané výdělečné činnosti. Pro zvýšení hodnocení nebyly shledány jiné závažné objektivní důvody, a to oproti posudku lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 3. 2007, která míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti zhodnotila podle kapitoly V, položky 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. 40% a podle § 6 odst. 4 zmíněné vyhlášky ji zvýšila o 10% na celkovou hodnotu 50%. Podle soudu souhlasí závěry uvedené v posudku Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 3. 2007 ohledně zjištění rozhodujícího zdravotního postižení a určení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se závěry obsaženými v posudku Posudkové komise ze dne 11. 7. 2007. Posudkové hodnocení učiněné Posudkovou komisí dne 11. 7. 2007 bylo soudem shledáno jako vyčerpávající, přesvědčivé a bylo v dostatečném rozsahu zdůvodněno. S ohledem na závěry v něm obsažené proto soud uzavřel, že žalobkyně k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí nesplnila podmínky plné invalidity podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., pročež soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti namítla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“), že závěry a hodnocení Posudkové komise je v naprostém rozporu s nálezem odborného lékaře – psychologa - ze dne 1. 2. 2007, podle něhož celkový pamětní výkon je patologicky snížen, přičemž dospívá k závěru, že pracovní potenciál stěžovatelky je vyčerpán. Z toho stěžovatelka dovozuje porušení jejích základních práv a svobod zaručených Listinou základních práv a svobod. V této souvislosti namítla, že s psychologickým nálezem takového znění se nemůže účinně bránit před soudy bez zástupce, soud jí v tomto ohledu neposkytl náležitě poučení a účinnou právní pomoc, v důsledku čehož byla porušena zásada rovnosti a čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má účastník právo na právní pomoc v řízení před soudy. Stěžovatelka dále zdůraznila, že byl podceněn a nedostatečně posouzen vliv všech zdravotních nálezů na celkové posouzení zdravotního stavu. Uvedla, že je vedena úřadem práce jako nezařaditelná, žádný zaměstnavatel jí nemůže zajistit takovou práci, která by odpovídala její zdravotní způsobilosti. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2007, čj. 22 Cad 52/2007-25, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Její rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud

podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka uplatnila důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li taková vada mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Stěžovatelka tento důvod spatřuje ve skutečnosti, že soud rozhodl na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu věci, berouce v potaz pouze nesprávné závěry Posudkové komise. Namítá dále pochybení soudu, který ji bez náležitého poučení neposkytl účinnou právní pomoc a neustanovil jí pro žalobní řízení zástupcem advokáta.

Stěžovatelka v první řadě napadá postup soudu, který rozhodl na základě nesprávných závěrů obsažených v posudku Posudkové komise ze dne 11. 7. 2007. Nejvyšší správní soud tuto námitku neshledává důvodnou. Úvodem je třeba poukázat na skutečnost, kterou již správně zmínil i krajský soud, a to, že Posudková komise se zabývala zhodnocením stěžovatelčina zdravotního stavu nikoli k okamžiku vyhotovení posudku, nýbrž k okamžiku vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalované. Jeho cílem bylo zhodnotit jaký byl zdravotní stav stěžovatelky, resp. zda došlo k naplnění podmínek stanovených § 39 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o důchodovém pojištění, tedy přezkoumat, zda u stěžovatelky k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 % nebo zda byla pro zdravotní postižení schopna soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Právní základ pro tento postup je obsažen v § 75 odst. 1 s. ř. s. podle něhož soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (žalované). Ke skutečnostem pozdějším se nepřihlíží, čemuž soud dostál.

Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud postupoval správně, když si pro posouzení zdravotního stavu stěžovatelky ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí opatřil posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně. K obdobným právním závěrům dospěl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 1. 2004, čj. 5 Ads 34/2003-82, publikovaném pod č. 526/2005 Sb. NSS, podle kterých *za účelem zjištění skutkového stavu, který tu byl v době rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ... (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), může soud uložit posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí, aby – na podkladě lékařských zpráv o zdravotním stavu pocházejících převážně z období přiměřeně předcházejícího dni rozhodnutí správního orgánu – vypracovala posudek o zdravotním stavu a schopnosti soustavné výdělečné činnosti ke dni vydání rozhodnutí správního orgánu.* V daném případě k tomu byl soud s ohledem na znění § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, povinen. Nejvyšší správní soud dále v dané souvislosti odkazuje na právní závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, čj. 5 Ads 22/2003-48, dostupném na www.nssoud.cz, podle kterých si soud v řízení o přezkoumání rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení vyžádá posouzení zdravotního stavu Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Nevzbuzuje-li obsah podaného posudku pochybnosti o své úplnosti a správnosti, není odůvodněn požadavek na doplnění dokazování ustanovením znalce podle § 127 odst. 1 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s. Nad to Nejvyšší správní soud podotýká, že posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí má v řízení,

jehož předmětem je přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění, charakter znaleckého posudku *sui generis*.

K námitce, že hodnocení a závěry Posudkové komise jsou v rozporu s nálezem psychologa ze dne 1. 2. 2007 Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatelka v kasační stížnosti nesděljuje žádné konkrétní důvody, proč je v tomto ohledu kvalifikace (hodnocení) učiněná Posudkovou komisí nesprávná. Posudek Posudkové komise ze dne 11. 7. 2007 je řádně a srozumitelně odůvodněn, soudem prvního stupně o něm nebyly shledány pochyby, ostatně ani Nejvyšší správní soud je neshledává. Nad to je třeba podotknout, že Posudková komise při posouzení a zhodnocení zdravotního stavu stěžovatelky a poklesu její schopnosti soustavné výdělečné činnosti dne 11. 7. 2007 měla k dispozici výsledek psychologického vyšetření ze dne 1. 2. 2007 a vycházela ze závěrů v něm obsažených, což je v posudku výslovně uvedeno.

Stěžovatelka dále spatřuje jinou vadu řízení před soudem v tom, že jí krajský soud neposkytl patřičné a náležité poučení a účinnou právní pomoc v souvislosti s absencí zástupce (advokáta). Ani tuto námitku neshledává Nejvyšší správní soud důvodnou. Úkolem soudu ve správním soudnictví je sice podle § 2 s. ř. s. poskytování ochrany veřejným subjektivním právům, kterou realizuje především v souvislosti se soudním přezkumem správních rozhodnutí, rozhodně však není jeho povinností, aby svým postupem nahrazoval činnost zástupce (advokáta) stěžovatelky. V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na právní závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2005, čj. 4 Azs 524/2004-49, dostupném na www.nssoud.cz, podle nichž *pokud si žalobce pro řízení před krajským soudem nezvolí advokáta nebo o jeho ustanovení soud nepožádá ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. a jestliže potřeba zastoupení k ochraně jeho práv nevyjde z žádného jeho úkonu (zejména žaloby) v řízení najevo, nelze soudu vytýkat, že mu advokáta neustanovil z vlastní iniciativy*. V doplnění žaloby ze dne 6. 5. 2007 stěžovatelka uvedla, že „právní důvody nemohu uvádět, protože nemám právní vzdělání a soud proto po mě nemůže požadovat uvádění příslušných porušených paragrafů“. I když stěžovatelka žádná ustanovení právních předpisů nevedla, krajský soud její žalobu po věcné stránce projednal. Stěžovatelce pro její nezastoupení advokátem a absencí právního vzdělání tedy nevznikly žádné negativní důsledky. Skutečnost, že stěžovatelka nemá právní vzdělání není sama o sobě a bez dalšího důvodem k tomu, aby jí soud advokáta ustanovil. Nejvyšší správní soud proto neshledal v postupu krajského soudu žádné pochybení.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud zjistil, že stěžovatelka v době vydání rozhodnutí žalované nebyla plně invalidní, nesplňovala podmínky uvedené v § 39 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o důchodovém pojištění. Vzhledem k tomu, že k těmž závěrům dospěla i žalovaná ve svém rozhodnutí, soud prvního stupně proto nepochybil, když žalobu zamítl.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není dán, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť neúspěšné žalobkyni náhrada nákladů řízení nepřisluší a žalované v dané věci náhradu nákladů řízení podle zákona nelze přiznat. Stěžovatelce byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 19. 9. 2007, čj. 22 Cad 52/2007-39, pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát. V takovém případě platí hotové výdaje

a odměnu za zastupování podle § 35 odst. 8 s. ř. s. použitého podle § 120 s. ř. s. stát. Nejvyšší správní soud určil odměnu advokáta podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) na základě provedeného úkonu právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu částkou 500,- Kč za jeden úkon právní služby po 500,- Kč spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení. Nejvyšší správní soud dále přiznal 1 x 300,- Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celková odměna zástupce stěžovatelky činí 800,- Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. ledna 2008

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu